C/2026/3467

24.7.2026.

Mišljenje Europskog odbora regija – Obzor Europa – Deseti okvirni program za istraživanje i inovacije

(C/2026/3467)

Izvjestitelj/ica:	Anne BESNIER (FR/PES), potpredsjednica Regionalnog vijeća Regije Centre – Val-de-Loire
Referentni dokument/i:	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/695 COM (2025) 543 Prijedlog odluke Vijeća o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata u okviru tog programa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2021/764 COM (2025) 544

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1.

Uvodna izjava 11.

Prijedlog Komisije	Amandman
Misije EU-a uspostavljene Uredbom (EU) 2021/695 trebale bi omogućiti da se ostvari transformativan i sistemski učinak na društvo time što će poticati interdisciplinarnu, međusektorsku, horizontalnu ***i*** prekograničnu suradnju. Trebale bi se oslanjati na istraživanja i inovacije za razvoj revolucionarnih tehnologija, usluga, proizvoda i socijalnih inovacija potrebnih za postizanje njihovih ambicioznih ciljeva. S druge strane, misije EU-a trebale bi ubrzati razvoj, širenje i uvođenje inovativnih rješenja te pomoći stvaranju vodećih tržišta za nove proizvode i usluge. Iz okvirnog programa trebale bi se financirati istraživačke i inovacijske aktivnosti misija, a uvođenje i širenje inovacija trebali bi se realizirati uz pomoć drugih programa EU-a i nacionalnog financiranja.	Misije EU-a uspostavljene Uredbom (EU) 2021/695 trebale bi omogućiti da se ostvari transformativan i sistemski učinak na društvo time što će poticati interdisciplinarnu, međusektorsku, horizontalnu***,*** prekograničnu ***i međuregionalnu*** suradnju ***koja u potpunosti odražava posebne potrebe planinskih, ruralnih, otočnih i drugih perifernih regija***. Trebale bi se oslanjati na istraživanja i inovacije za razvoj revolucionarnih tehnologija, usluga, proizvoda i socijalnih inovacija potrebnih za postizanje njihovih ambicioznih ciljeva. S druge strane, misije EU-a trebale bi ubrzati razvoj, širenje i uvođenje inovativnih rješenja te pomoći stvaranju vodećih tržišta za nove proizvode i usluge. Iz okvirnog programa trebale bi se financirati istraživačke i inovacijske aktivnosti misija, a uvođenje i širenje inovacija trebali bi se realizirati uz pomoć drugih programa EU-a i nacionalnog financiranja. ***Osim toga, gradovi i regije trebali bi moći djelovati kao ključna okruženja za eksperimentiranje, vrednovanje i uvođenje rješenja u velikim razmjerima, razvijenih u okviru misija EU-a, prije svega putem pilot i demonstracijskih projekata u stvarnim uvjetima.***

Obrazloženje

Moraju se uzeti u obzir sve regionalne posebnosti – prekogranične regije, ali i primorske, planinske i druge regije. Izričitim navođenjem međuregionalne suradnje sprečava se koncentracija ulaganja u inovacije samo u već snažnim centrima i bolje rješava problem odljeva mozgova i strukturnih nedostataka u perifernim regijama.

Amandman 2.

Uvodna izjava 14.

Prijedlog Komisije	Amandman
Program bi trebao ojačati veze između sveučilišta i inovacijskih ekosustava, uključujući privatni sektor.	***Okvirni program*** trebao ***bi*** ojačati veze između sveučilišta i inovacijskih ekosustava, uključujući privatni sektor***, te povezati lokalne i regionalne ekosustave***.

Obrazloženje

Međusobnim povezivanjem regionalnih ekosustava olakšat će se brz razvoj inovacija, a Okvirni program trebao bi olakšati te veze.

Amandman 3.

Uvodna izjava 15.

Prijedlog Komisije	Amandman
Europsko vijeće za inovacije (EIC) trebalo bi poticati inovacije koje stvaraju tržišta duboke tehnologije. U okviru svojih instrumenata trebalo bi utvrđivati, razvijati i uvoditi te dubokotehnološke inovacije. Koherentnom i pojednostavnjenom potporom EIC bi trebao nadoknaditi manjak javne potpore i privatnih ulaganja u revolucionarne tehnologije i dubokotehnološke inovacije. EIC bi trebao uz pomoć svojih instrumenata nastojati premostiti, integrirati i ubrzati put inovatora od istraživanja do tržišta i Uniji zajamčiti vodeća poduzeća u novim tehnološkim područjima kako bi ispunila svoje socijalne i gospodarske ciljeve i izbjegla ovisnost o drugim regijama. EIC bi trebao podupirati visokorizične inovacije s velikim potencijalom i poduzeća koja predstavljaju takve tehnološke, znanstvene, financijske, upravljačke ili tržišne rizike da se još ne smatraju potpuno isplativima, zbog čega ne mogu privući dostatna ulaganja da bi bila globalno tržišno konkurentna.	Europsko vijeće za inovacije (EIC) trebalo bi poticati inovacije koje stvaraju tržišta duboke tehnologije. U okviru svojih instrumenata trebalo bi utvrđivati, razvijati i uvoditi te dubokotehnološke inovacije. Koherentnom i pojednostavnjenom potporom EIC bi trebao nadoknaditi manjak javne potpore i privatnih ulaganja u revolucionarne tehnologije i dubokotehnološke inovacije. EIC bi trebao uz pomoć svojih instrumenata ***i jačanjem veza između ERC-a i EIC-a*** nastojati premostiti, integrirati i ubrzati put inovatora od istraživanja do tržišta i Uniji zajamčiti vodeća poduzeća u novim tehnološkim područjima kako bi ispunila svoje socijalne i gospodarske ciljeve i izbjegla ovisnost o drugim regijama. EIC bi trebao podupirati visokorizične inovacije s velikim potencijalom i poduzeća koja predstavljaju takve tehnološke, znanstvene, financijske, upravljačke ili tržišne rizike da se još ne smatraju potpuno isplativima, zbog čega ne mogu privući dostatna ulaganja da bi bila globalno tržišno konkurentna.

Obrazloženje

Izvrsnost istraživanja razvijenih u okviru Europskog istraživačkog vijeća (ERC) mora dovesti do inovacija. Prije završetka istraživačkog programa ERC-a potrebno je program povezati s mogućnostima koje nudi Europsko vijeće za inovacije (EIC).

Amandman 4.

Uvodna izjava 16.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Financiranje dubokotehnoloških *scale-up* poduzeća u okviru Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi, koji je najavljen u Strategiji za *start-up* i *scale-up* poduzeća, kakvo je postojalo	Financiranje dubokotehnoloških *scale-up* poduzeća u okviru Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi, koji je najavljen u Strategiji za *start-up* i *scale-up* poduzeća, kakvo je postojalo

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe, trebalo bi provoditi u skladu s uvjetima dogovorenima u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. Sve buduće financiranje *scale*-up poduzeća u VFO-u za razdoblje 2028. – 2034. trebalo bi provoditi u okviru ECF-a.	u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe, trebalo bi provoditi u skladu s uvjetima dogovorenima u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. Sve buduće financiranje *scale*-up poduzeća u VFO-u za razdoblje 2028. – 2034. trebalo bi provoditi u okviru ECF-a. ***U tom bi kontekstu OR i lokalne i regionalne vlasti trebali biti jednako i propisno uključeni u upravljanje ECF-om, među ostalim i tako da budu unaprijed obaviješteni o odlukama o programiranju i predstojećim novim inicijativama. Tim bi uključivanjem trebalo osigurati uravnoteženu zastupljenost različitih teritorijalnih razina i pritom voditi računa o zastupljenosti najudaljenijih regija.***

Obrazloženje

Nužna je uravnotežena zastupljenost različitih teritorijalnih razina, a mora se prepoznati i specifična priroda najudaljenijih regija, kako je prepoznata u članku 349. UFEU-a.

Amandman 5.

Uvodna izjava 17.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Zajednički istraživački centar (JRC) trebao bi nastaviti pružati neovisne znanstvene dokaze i tehničku podršku politikama Unije tijekom čitavog ciklusa politike. Izravne aktivnosti JRC-a trebale bi se provoditi fleksibilno, učinkovito i transparentno, uzimajući u obzir potrebe politika Unije i relevantne potrebe korisnika JRC-a te štiteći financijske interese Unije. JRC bi trebao nastaviti stvarati dodatne resurse koje će moći koristiti za potporu svojim znanstvenim i tehničkim aktivnostima.	Zajednički istraživački centar (JRC) trebao bi nastaviti pružati neovisne znanstvene dokaze i tehničku podršku politikama Unije tijekom čitavog ciklusa politike. Izravne aktivnosti JRC-a trebale bi se provoditi fleksibilno, učinkovito i transparentno, uzimajući u obzir potrebe politika Unije i relevantne potrebe korisnika JRC-a***, među kojima bi trebale biti države članice, regije i gradovi,*** te štiteći financijske interese Unije. JRC bi trebao nastaviti stvarati dodatne resurse koje će moći koristiti za potporu svojim znanstvenim i tehničkim aktivnostima. ***Posebna pozornost treba se posvetiti premošćivanju jaza između ciljeva politike EU-a i njihove provedbe na regionalnoj i lokalnoj razini jačim povezivanjem istraživanja, inovacija i uvođenja na tržište, uključujući potporu za širenje inovacija.***

Obrazloženje

Rad Zajedničkog istraživačkog centra vrlo je važan za regije. Važno je s njime nastaviti suradnju putem OR-a. Jačanjem veze između istraživanja i uvođenja na tržište povećava se učinak, podupiru regionalne inovacije i pomaže u širenju rješenja širom Europe.

Amandman 6.

Uvodna izjava 19.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Program bi trebao podupirati europsku istraživačku i tehnološku infrastrukturu kako bi poticala znanstvenu i tehnološku izvrsnost i industrijsku konkurentnost, i to	Program bi trebao podupirati europsku istraživačku i tehnološku infrastrukturu kako bi poticala znanstvenu i tehnološku izvrsnost i industrijsku konkurentnost, i to

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
podupiranjem cijelog ciklusa istraživanja i inovacija od temeljnih pa preko primijenjenih istraživanja do uvođenja na tržište i u društvo.	podupiranjem cijelog ciklusa istraživanja i inovacija od temeljnih pa preko primijenjenih istraživanja do uvođenja na tržište i u društvo ***preko regionalnih i nacionalnih granica i u cijelom europskom istraživačkom prostoru (EIP). Stoga bi trebalo uspostaviti praćenje uvođenja kako bi se procijenila geografska raspodjela sredstava i izbjegla nerazmjerna koncentracija.***

Obrazloženje

Podupire se prijedlog OR-a o uspostavi mehanizama teritorijalnog praćenja.

Amandman 7.

Uvodna izjava 20.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
U Programu bi se trebale provoditi konkretne mjere za potporu izgradnji kapaciteta u zemljama širenja i jačanju suradničkih veza u cijeloj Uniji, čime bi se ojačali istraživački i inovacijski kapaciteti u zemljama širenja i tranzicije, bolje povezao i integrirao europski sustav istraživanja i inovacija te doprinijelo cilju ulaganja najmanje 3 % BDP-a u istraživanja i razvoj. Prihvatljive države članice iz razdoblja 2021. – 2027. trebalo bi podijeliti u dvije skupine za cijelo trajanje Programa na temelju indeksa s Europske ljestvice uspjeha u inoviranju i relativnog financijskog povrata po bruto nacionalnom dohotku (BND), prema sljedećim kriterijima: (i) „tranzicijske zemlje”, s indeksom na ljestvici uspjeha u inoviranju (2023. – 2025.) iznad 75 % prosjeka Unije i pozitivnim relativnim financijskim povratom po BND-u (2021. – 2025.) u okviru programa Obzor Europa; (ii) „zemlje širenja”, tj. sve ostale prihvatljive države članice iz razdoblja 2021. – 2027.	U Programu bi se trebale provoditi konkretne mjere za potporu izgradnji kapaciteta u zemljama širenja i jačanju suradničkih veza u cijeloj Uniji, ***uključujući regije i velike gradove,*** i ujedno ojačati istraživački i inovacijski kapaciteti u zemljama širenja i tranzicije, bolje povezao i integrirao europski sustav istraživanja i inovacija te doprinijelo cilju ulaganja najmanje 3 % BDP-a u istraživanja i razvoj. Prihvatljive države članice iz razdoblja 2021. – 2027. trebalo bi podijeliti u dvije skupine za cijelo trajanje Programa na temelju indeksa s Europske ljestvice uspjeha u inoviranju i relativnog financijskog povrata po bruto nacionalnom dohotku (BND), prema sljedećim kriterijima: (i) „tranzicijske zemlje”, s indeksom na ljestvici uspjeha u inoviranju (2023. – 2025.) iznad 75 % prosjeka Unije i pozitivnim relativnim financijskim povratom po BND-u (2021. – 2025.) u okviru programa Obzor Europa; (ii) „zemlje širenja”, tj. sve ostale prihvatljive države članice iz razdoblja 2021. – 2027.

Obrazloženje

Premošćivanje inovacijskog jaza unutar EU-a ne može se riješiti samo na nacionalnoj razini jer bi se u tom slučaju on mogao povećati među regijama. Prepoznavanje uloge gradova kao inovacijskih središta omogućuje jačanje učinkovitosti europskog sustava istraživanja i inovacija, kao i brže širenje inovacija.

Amandman 8.

Uvodna izjava 22.

Prijedlog Komisije	Amandman
Kako bi se ojačala strateška autonomija Unije i osigurao dugoročni održivi gospodarski rast, bitno je ojačati njezinu globalnu konkurentnost i pri tome štititi njezinu stratešku	Kako bi se ojačala strateška autonomija Unije i osigurao dugoročni održivi gospodarski rast, bitno je ojačati njezinu globalnu konkurentnost i pri tome štititi njezinu stratešku

Prijedlog Komisije	Amandman
imovinu i interese u skladu s Europskom strategijom gospodarske sigurnosti.[1] Člankom 136. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, kako je dopunjen člankom 10. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost], promiče se konkurentnost Unije i štiti njezina gospodarska sigurnost. Primjenom tih odredaba za potrebe Programa trebao bi se osigurati odgovarajući pravni okvir kako bi se, prema potrebi, omogućilo utvrđivanje posebnih uvjeta za postupke dodjele kojima se promiče konkurentnost potaknuta istraživanjem i štite interesi i strateška autonomija Unije, uključujući mjere za ograničavanje sudjelovanja ili zaštitu rezultata te za osiguravanje usklađenosti i dosljednosti s posebnim pravilima u okviru sastavnica Europskog fonda za konkurentnost. Prema potrebi trebalo bi primijeniti pristup koji se temelji na riziku kako bi se rizici povezani s istraživanjem i inovacijama utvrdili, procijenili i otklonili razmjernim i djelotvornim mjerama.[2] U skladu s člankom 136. Financijske uredbe ograničenja prihvatljivosti trebala bi se primjenjivati na visokorizične dobavljače iz sigurnosnih razloga.	imovinu i interese u skladu s Europskom strategijom gospodarske sigurnosti.[1] Člankom 136. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, kako je dopunjen člankom 10. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost], promiče se konkurentnost Unije i štiti njezina gospodarska sigurnost. Primjenom tih odredaba za potrebe Programa trebao bi se osigurati odgovarajući pravni okvir kako bi se, prema potrebi, omogućilo utvrđivanje posebnih uvjeta za postupke dodjele kojima se promiče konkurentnost potaknuta istraživanjem i štite interesi i strateška autonomija Unije, uključujući mjere za ograničavanje sudjelovanja ili zaštitu rezultata te za osiguravanje usklađenosti i dosljednosti s posebnim pravilima u okviru sastavnica Europskog fonda za konkurentnost. Prema potrebi trebalo bi primijeniti pristup koji se temelji na riziku kako bi se rizici povezani s istraživanjem i inovacijama utvrdili, procijenili i otklonili razmjernim i djelotvornim mjerama.[2] U skladu s člankom 136. Financijske uredbe ograničenja prihvatljivosti trebala bi se primjenjivati na visokorizične dobavljače iz sigurnosnih razloga. ***Gradovi i regije moraju se prepoznati kao ključni akteri u inovacijskim ekosustavima koji doprinose razvoju, ispitivanju, uvođenju i širenju rješenja u bliskoj suradnji s industrijom i istraživačkim organizacijama.***
[1] Zajednička komunikacija Europskog parlamenta, Europskog vijeća i Vijeća o „Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti”, JOIN(2023) 20 final, Bruxelles, 20.6.2023.	[1] Zajednička komunikacija Europskog parlamenta, Europskog vijeća i Vijeća o „Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti”, JOIN(2023) 20 final, Bruxelles, 20.6.2023.
[2] Preporuka Vijeća od 23. svibnja 2024. o jačanju sigurnosti istraživanja, C(2024) 3510.	[2] Preporuka Vijeća od 23. svibnja 2024. o jačanju sigurnosti istraživanja, C(2024) 3510.

Obrazloženje

Gradovi i regije ključni su za provedbu i prihvaćanje inovacija. Oni pokreću industrijsku i akademsku suradnju u ostvarivanju ciljeva EU-a. Prepoznavanjem njihove uloge jačaju se ekosustavi i doprinosi konkurentnosti, otpornosti i gospodarskoj sigurnosti u cijeloj Europi.

Amandman 9.

Uvodna izjava 25.

Prijedlog Komisije	Amandman
U Programu se uviđa da su klimatske promjene jedan od najvećih izazova za svijet i društvo, a djelovanje u području klime jedan od bitnih faktora za industrijsku	U Programu se uviđa da su klimatske promjene jedan od najvećih izazova za svijet i društvo, a djelovanje u području klime jedan od bitnih faktora za industrijsku

Prijedlog Komisije	Amandman
konkurentnost. Aktivnosti bi trebale odražavati važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije kad je riječ o provedbi Pariškog sporazuma.	konkurentnost. Aktivnosti bi trebale odražavati važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije kad je riječ o provedbi Pariškog sporazuma. ***Misije EU-a trebale bi na temelju novog razvoja u području istraživanja pojačati povezanost s opsežnim uvođenjem, reproduciranjem i upotrebom ulaganja kako bi se maksimalno povećao njihov učinak na inovacijski ekosustav, društvo, ekologiju i gospodarstvo u cijeloj Uniji.***

Obrazloženje

Misijama EU-a nastoji se postići sistemski učinak u svim dijelovima Europe. Novo znanje koje se temelji na istraživanju, razvoju i inovacijama od suštinske je važnosti. Gradovi i regije već imaju ključnu ulogu u provedbi. Jačanjem veza s konkretnim uvođenjem i ulaganjima osiguravaju se realni rezultati i podupiru konkurentnost i društveni ishodi.

Amandman 10.

Uvodna izjava 29.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Potrebne su mjere potpore za jačanje i bolje povezivanje inovacijskih ekosustava. Te bi mjere trebale podupirati organizacije i inovatore u stvaranju konkurentnih, jakih i povezanih inovacijskih ekosustava te poboljšati okvirne uvjete na temelju suradnje i razmjene znanja. Trebale bi pomoći u povezivanju nacionalnih, regionalnih i lokalnih ekosustava uklanjanjem prepreka na jedinstvenom tržištu kao što su fragmentacija tržišta, ograničen pristup kapitalu i segmentirana nacionalna tržišta kapitala, sporo prihvaćanje inovacija i nedovoljno iskorištavanje javne nabave za inovativna rješenja.	Potrebne su mjere potpore za jačanje i bolje povezivanje inovacijskih ekosustava. Te bi mjere trebale podupirati organizacije i inovatore u stvaranju konkurentnih, jakih i povezanih inovacijskih ekosustava te poboljšati okvirne uvjete na temelju suradnje i razmjene znanja. Trebale bi pomoći u povezivanju nacionalnih, regionalnih i lokalnih ekosustava uklanjanjem prepreka na jedinstvenom tržištu kao što su fragmentacija tržišta, ograničen pristup kapitalu i segmentirana nacionalna tržišta kapitala, sporo prihvaćanje inovacija i nedovoljno iskorištavanje javne nabave za inovativna rješenja. ***U okviru sljedećeg programa trebalo bi zadržati postojeće alate kao što su regionalne inovacijske doline, pečat izvrsnosti, Interreg i obnovljene strategije pametne specijalizacije (S3/S4), zajedno s relevantnim inicijativama europskih misija i digitalnoinovacijskim centrima odnosno europskim centrima za digitalne inovacije jer svi oni promiču umrežavanje među inovacijskim ekosustavima. Te bi strategije trebale biti obvezujući aspekt pri definiranju prioriteta ulaganja Programa na regionalnoj i međuregionalnoj razini. S obzirom na to da njihov položaj ograničava pristup suradnji, protok znanja i učinak prelijevanja, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti integraciji regija s lošijom strukturnom povezanošću u europske mreže znanja i inovacija.***

Obrazloženje

Jača se amandman OR-a i ističe specifična situacija regija s lošijom strukturnom povezanošću u europskim mrežama znanja i inovacija.

Amandman 11.

Članak 2. Definicije

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:	Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
[…]	[…]
(23) „inovacijski ekosustav” znači ekosustav koji na razini ***Unije*** okuplja organizacije čiji je funkcionalni cilj omogućiti razvoj tehnologije i inovacija i koji obuhvaća odnose među materijalnim resursima (kao što su financijska sredstva, oprema i objekti, uključujući istraživačku i tehnološku infrastrukturu), institucijskim subjektima (kao što su visoka učilišta i usluge potpore, organizacije u području istraživanja i tehnologije, poduzeća, ulagatelji – uključujući ulagače u rizični kapital – i financijski posrednici) te nacionalnim, regionalnim i lokalnim subjektima za oblikovanje politika i financiranje;	(23) „inovacijski ekosustav” znači ekosustav koji na ***lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj*** razini okuplja organizacije čiji je funkcionalni cilj omogućiti razvoj tehnologije i inovacija i koji obuhvaća odnose među materijalnim resursima (kao što su financijska sredstva, oprema i objekti, uključujući istraživačku i tehnološku infrastrukturu), institucijskim subjektima (kao što su visoka učilišta i usluge potpore, organizacije u području istraživanja i tehnologije, ***zdravstveni sustavi (kao povlaštena okruženja za stvaranje znanja, vrednovanje i uvođenje inovacija)***, poduzeća, ulagatelji – uključujući ulagače u rizični kapital – i financijski posrednici) te nacionalnim, regionalnim i lokalnim subjektima za oblikovanje politika i financiranje;
(24) „trokut znanja” znači stvaranje mreža između obrazovnih ustanova, istraživačkih organizacija i poduzeća s ciljem uspostave inovacijskih ekosustava koji pogoduju stvaranju inovacijskog portfelja od početka inovacija preko poduzetničkog obrazovanja do osnivanja *start-up* poduzeća i rasta *scale-up* poduzeća***.***	(24) „trokut znanja” znači stvaranje mreža između obrazovnih ustanova, istraživačkih organizacija i poduzeća s ciljem uspostave inovacijskih ekosustava koji pogoduju stvaranju inovacijskog portfelja od početka inovacija preko poduzetničkog obrazovanja do osnivanja *start-up* poduzeća i rasta *scale-up* poduzeća***;***
	(25) „četverostruka spirala” znači niz interakcija četiriju glavnih aktera u inovacijskom sustavu: znanosti, javnih tijela, industrije i društva.

Obrazloženje

Inovacijski ekosustavi međusobno se nadopunjuju i sve bi ih trebalo uzeti u obzir u programu Obzor Europa. Iako je trokut znanja važan, ne smijemo zaboraviti četverostruku spiralu koja omogućuje da se i društvo uključi u znanost. Osim toga, jača se uloga zdravstvenih sustava u ekosustavima inovacija, kao stvarnih istraživačkih i inovacijskih okruženja u kojima se prikupljaju dokazi, vrednuju rješenja i ubrzava njihovo uvođenje, čime se poboljšava veza između tehnološkog razvoja i praktične primjene u skladu s ciljevima EU-a.

Amandman 12.

Članak 3. Ciljevi Programa

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Specifični su ciljevi Programa:	Specifični su ciljevi Programa:
— stvarati visokokvalitetno znanje, vještine i privlačne karijere za istraživače i podupirati stvaranje Europskog istraživačkog prostora (EIP),	— stvarati visokokvalitetno znanje, vještine i privlačne karijere za istraživače i podupirati stvaranje Europskog istraživačkog prostora (EIP),

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
— jačati suradnička istraživanja, razmjenu znanja i valorizaciju na razini EU-a i na međunarodnoj razini,	— jačati suradnička istraživanja, razmjenu znanja i valorizaciju na razini EU-a i na međunarodnoj razini,
— uskladiti prioritete EU-a, nacionalne i regionalne prioritete kako bi se stvorio paneuropski ekosustav istraživanja i inovacija,	— uskladiti prioritete EU-a ***i*** nacionalne i regionalne ***istraživačke i inovacijske*** prioritete kako bi se stvorio ***snažan*** paneuropski ekosustav istraživanja i inovacija***, među ostalim jačanjem pristupa istraživačkoj i tehnološkoj infrastrukturi za industriju, MSP-ove i start-up poduzeća, kako bi se poduprle inovacije, ispitivanje, demonstracija i širenje rješenja***,
	— ***doprinijeti rastu regionalnih i lokalnih inovacijskih ekosustava odozdo prema gore, među ostalim jačanjem veza među njima,***
	— ***poticati razvoj europskih inovativnih poduzetničkih ekosustava podupiranjem osnivanja, rasta i širenja start-up poduzeća i njihove integracije u lokalne, regionalne i europske ekosustave,***
— smanjiti nacionalne i regionalne razlike u istraživačkim i inovacijskim kapacitetima, vještinama i talentima kako bi se ojačali inovacijski ekosustavi,	— smanjiti nacionalne i regionalne razlike u istraživačkim i inovacijskim kapacitetima, vještinama i talentima kako bi se ojačali inovacijski ekosustavi ***i djelotvorno poduprla područja izvrsnosti, posebno u slabije razvijenim, ruralnim i perifernim regijama, koristeći se Pregledom regionalnih rezultata u području inovacija kao referentnom vrijednošću za odluke o proširenju sudjelovanja***,
	— ***poboljšati položaj Unije u području inovacija, posebno kad je riječ o strateškim tehnologijama i disruptivnim inovacijama, olakšati širenje inovativnih rješenja radi poticanja konkurentnosti i odgovarati na najvažnija društvena pitanja,***
	— ***jačati širenje i provedbu misija EU-a jačanjem njihove uloge u mobilizaciji inovacija, ulaganja i koordinirane provedbe u svim sektorima i na svim razinama upravljanja, čime se doprinosi transformativnom učinku na razini tzv. projekata budućnosti (engl. „moonshots”),***
— smanjiti rizik i mobilizirati više privatnog financiranja istraživanja i inovacija, posebno za potporu dubokim tehnologijama i rastu inovativnih *start-up* poduzeća i MSP-ova,	— smanjiti rizik i mobilizirati više privatnog financiranja istraživanja i inovacija, posebno za potporu dubokim tehnologijama i rastu inovativnih *start-up* poduzeća i MSP-ova,
	— ***pridonijeti povećanju javnih i privatnih ulaganja u istraživanja i inovacije u državama članicama, a time i postizanju cilja ulaganja najmanje 3 % bruto domaćeg proizvoda („BDP”) Unije u istraživanja i razvoj.***

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	— ***poticati repliciranje, prilagodbu i međuteritorijalni prijenos uspješnih inovativnih rješenja, posebno između europskih gradova i regija, kako bi se maksimalno povećali učinak i prilagodljivost ulaganja Unije,***
	— ***promicati praćenje koje se temelji na regionalnim pokazateljima radi mjerenja sudjelovanja, ishoda i teritorijalnog učinka Programa.***

Obrazloženje

Da bi EU bi postigao svoje ciljeve, mora ojačati provedbu na terenu. Zbog toga treba naglasiti ulogu istraživačke i tehnološke infrastrukture u regionalnim inovacijama. Bolji pristup za poduzeća podupire MSP-ove, jača ekosustave i poboljšava inovacijski kapacitet u svim regijama EU-a. Predlažu se mehanizmi teritorijalnog praćenja. Pregled regionalnih rezultata u području inovacija dokazan je alat utemeljen na podacima koji bolje odražava podnacionalne razlike od pokazatelja isključivo na nacionalnoj razini, pa bi trebao služiti kao referentna vrijednost za širenje odluka o sudjelovanju.

Amandman 13.

Članak 4. Struktura Programa

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(c) dio III., „Inovacije”, koji čine sljedeće komponente: i. Europsko vijeće za inovacije (EIC); ii. inovacijski ekosustavi, uključujući aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji;	(c) dio III., „Inovacije”, koji čine sljedeće komponente: i. Europsko vijeće za inovacije (EIC); ii. inovacijski ekosustavi, uključujući aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji***, regijama i gradovima***.
(d) dio IV., „Europski istraživački prostor”, koji čine sljedeće komponente: i. reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija; ii. istraživačka i tehnološka infrastruktura; iii. širenje sudjelovanja i izvrsnosti.	(d) dio IV., „Europski istraživački prostor”, koji čine sljedeće komponente: i. reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija ***uz sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti i primjenu pristupa višerazinskog upravljanja***; ii. istraživačka i tehnološka infrastruktura; iii. širenje sudjelovanja i izvrsnosti ***na svim razinama upravljanja***.

Obrazloženje

Istraživanje i inovacije ukorijenjeni su u regionalnim ekosustavima. Podupiranjem razvoja tih ekosustava i poticanjem njihove međusobne povezanosti omogućit će se brz razvoj najkonkurentnijih inovacija.

Amandman 14.

Članak 8. Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Program se provodi u sinergiji s drugim programima Unije. ***Aktivnost za koju je primljen doprinos Unije iz drugog programa može primiti i doprinos iz ovog Programa.***	Program se provodi u sinergiji s drugim ***europskim, nacionalnim i regionalnim*** programima ***i uz poštovanje nadležnosti regionalnih tijela s regulatornim ili strateškim odgovornostima u području istraživanja, inovacija i gospodarskog razvoja, u skladu s načelima supsidijarnosti i višerazinskog upravljanja. Potrebno je pojasniti sinergiju programa s Europskim fondom za konkurentnost i planovima za nacionalno i regionalno partnerstvo.***

Obrazloženje

Općenitim upućivanjem na „lokalne i regionalne vlasti" ne uzimaju se u obzir vrlo različite institucionalne okolnosti.

Amandman 15.

Članak 12. Europsko istraživačko vijeće

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
ERC privlači najtalentiranije istraživače iz cijelog svijeta i utvrđuje položaj Unije kao vodećeg svjetskog centra za istraživanja i inovacije.	ERC privlači najtalentiranije istraživače iz cijelog svijeta i utvrđuje položaj Unije kao vodećeg svjetskog centra za istraživanja i inovacije. ***Uspostavit će se status europskog istraživača kako bi se pružila potpora izvrsnim istraživačima olakšavanjem njihovih aktivnosti u cijeloj Europskoj uniji.***

Obrazloženje

Istraživačku izvrsnost treba razvijati u cijeloj Europi. Status europskog istraživača, koji bi osigurao put izvrsnosti i potaknuo veze među istraživačima, omogućio bi poboljšanje rezultata istraživanja i izbjegavanje odljeva mozgova.

Amandman 16.

Članak 14. Zajednički istraživački centar

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Zajednički istraživački centar pruža neovisno znanje i znanost utemeljene na dokazima, čime podupire politike EU-a u pozitivnom utjecanju na društvo.	Zajednički istraživački centar pruža neovisno znanje i znanost utemeljene na dokazima, čime podupire politike EU-a***, kao i nacionalne i regionalne politike,*** u pozitivnom utjecanju na društvo.

Obrazloženje

Rad Zajedničkog istraživačkog centra vrlo je važan za regije. Važno je s njime nastaviti suradnju putem OR-a.

Amandman 17.

Članak 15. Suradnička istraživanja

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
4. Program podupire aktivnosti za odgovor na globalna društvena pitanja u područjima jačanja demokratskih vrijednosti i suzbijanja dezinformacija, uključujući vladavinu prava i temeljna prava, pri čemu promiče socioekonomske transformacije koje doprinose uključivosti i rastu i odgovara na demografske i međugeneracijske probleme, među ostalim iz perspektive mladih i u kontekstu upravljanja migracijama i integracije migranata.	4. Program podupire aktivnosti za odgovor na globalna društvena pitanja u područjima jačanja demokratskih vrijednosti i suzbijanja dezinformacija, uključujući vladavinu prava i temeljna prava, pri čemu promiče socioekonomske transformacije koje doprinose uključivosti i rastu i odgovara na demografske i međugeneracijske probleme, među ostalim iz perspektive mladih i u kontekstu upravljanja migracijama i integracije migranata. ***U tu se svrhu u cijelom Programu izričito i na odgovarajući način podupiru društvene i humanističke znanosti, uključujući kulturne i kreativne sektore, među ostalim u području osmišljavanja, provedbe i uvođenja istraživačkih i inovacijskih aktivnosti kojima se odgovara na glavne društvene izazove.***
5. Program doprinosi misijama EU-a, posebno utvrđivanjem prioritetnih mjera za financiranje istraživanja i inovacija za razvoj novog znanja, tehnologija, usluga i proizvoda s obzirom na njihove ciljeve. Financiranje misija EU-a uspostavljenih na temelju članka 8. Uredbe (EU) 2021/695 dodjeljuje se na temelju programa rada za razdoblje do proračunske godine 2030.	5. Program doprinosi misijama EU-a, posebno utvrđivanjem prioritetnih mjera za financiranje istraživanja i inovacija za razvoj novog znanja, tehnologija, usluga i proizvoda s obzirom na njihove ciljeve. Financiranje misija EU-a uspostavljenih na temelju članka 8. Uredbe (EU) 2021/695 dodjeljuje se na temelju programa rada za razdoblje do proračunske godine 2030***., uz pojačano sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti u upravljanju misijama EU-a.*** ***Posebna pozornost posvetit će se ulozi gradova i regija kao prostora za primjenu inovativnih rješenja za svladavanje urbanih izazova poput stanovanja, socijalne uključenosti, održive mobilnosti, energetske tranzicije i otpornosti na klimatske promjene.***

Obrazloženje

Mnogi projekti u području inovativnog poduzetništva nailaze na poteškoće u pristupu solventnoj inicijalnoj potražnji i operativnom vrednovanju njihovih rješenja.

Amandman 18.

Članak 17. Inovacijski ekosustavi

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Program podupire organizacije u stvaranju konkurentnih, jakih i povezanih inovacijskih ekosustava i okvirnih uvjeta. U tu se svrhu nastoje ostvariti sinergije s programima Unije, kao i s nacionalnim i regionalnim programima.	1. Program podupire organizacije u stvaranju konkurentnih, jakih i povezanih inovacijskih ekosustava i okvirnih uvjeta***, kao što su regionalne inovacijske doline***. U tu se svrhu nastoje ostvariti sinergije s programima Unije,

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	kao i s nacionalnim i regionalnim programima. ***Osim toga, lokaliziranim inovacijama nastoji se potaknuti gospodarski rast, poboljšati kvaliteta života i doprinijeti održivom razvoju na regionalnoj i lokalnoj razini, stoga ih također treba podupirati. Program podupire i socijalne inovacije kao ključne pokretače uključivog rasta, teritorijalne kohezije i društvene otpornosti.***
2. Program podupire aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija ***te*** poduzeća – u cijeloj Uniji.	2. Program podupire aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja ***i četverostruke spirale*** – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija***,*** poduzeća ***i društva*** – u cijeloj Uniji.
	3. Program se provodi uravnoteženo u pogledu politike i financiranja u svim prioritetnim područjima i relevantnim područjima aktivnosti.
	4. Programom će se poticati strateška upotreba javne nabave inovacija kao ključnog alata za uvođenje inovativnih rješenja na razini lokalnih i regionalnih vlasti.
	5. Programom se podupire razvoj velikih urbanih i regionalnih pilot i demonstracijskih projekata i jačanje inovativnih poduzetničkih ekosustava te start-up i scale-up poduzećima olakšava pristup financiranju, infrastrukturi za eksperimentiranje, međunarodnim mrežama i prvim klijentima, i to prije svega kroz stratešku upotrebu javne nabave inovacija.
	6. Programom se potiče i razvoj otvorenih inovacijskih instrumenata kojima se olakšava suradnja između javnih uprava, poduzeća, sveučilišta, istraživačkih centara, start-up poduzeća i civilnog društva, prije svega putem platformi za suradnju, okruženja za eksperimentiranje i otvorenih inovacijskih programa koje pokreću gradovi i regije.
	7. Programom se promiče i aktivna integracija regija s lošijom strukturnom povezanošću u europske i međunarodne mreže znanja i inovacija, čime se olakšava njihovo sudjelovanje u konzorcijima i njihovo pozicioniranje u novim strateškim područjima.

Obrazloženje

Regionalni inovacijski ekosustavi predstavljaju, na svojoj razini, ono što bi inovacije trebale biti na europskoj razini. Europa ih mora podupirati kako bi se razvijali, povezali i doveli do stvaranja europskih ekosustava. Javna nabava ključan je alat za generiranje potražnje za inovacijama i olakšavanje ulaska novih rješenja na tržište. Otvorene inovacije omogućuju brži prijenos znanja i uvođenje inovativnih rješenja. Poboljšanje regionalnog sudjelovanja u Programu iziskuje istodobno djelovanje u dvije komplementarne dimenzije: s jedne strane, jačanju internih kapaciteta za pristup, upravljanje, vrednovanje i znanstveno poduzetništvo; s druge strane, boljoj integraciji lošije povezanih regija u europske mreže znanja i inovacija, o kojima u velikoj mjeri ovise suradnja, konzorciji i učinci prelijevanja.

Amandman 19.

Članak 18. Europski istraživački prostor i infrastruktura

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. U Programu se osigurava djelotvorno promicanje i zaštita vrijednosti i načela EIP-a i Pakta za istraživanje i inovacije, posebno etičnosti i integriteta u istraživanjima i inovacijama, slobode znanstvenog istraživanja, rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, te promicanje atraktivnih istraživačkih karijera i mobilnosti. Financiranjem istraživačke i tehnološke infrastrukture doprinosi se uspostavi solidnog i usklađenog ekosustava vrhunskih održivih objekata i usluga u Uniji, što se nadovezuje na prioritetnu paneuropsku infrastrukturu ***i komplementarne*** najsuvremenije nacionalne kapacitete i ***za što*** se ***koriste instrumenti*** financiranja, uključujući europska partnerstva. Doprinos iz Programa iznosi do 20 % troškova izgradnje kritičnih novih vrhunskih kapaciteta za europsku istraživačku i tehnološku infrastrukturu.	2. U Programu se osigurava djelotvorno promicanje i zaštita vrijednosti i načela EIP-a i Pakta za istraživanje i inovacije, posebno etičnosti i integriteta u istraživanjima i inovacijama, slobode znanstvenog istraživanja, rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, te promicanje atraktivnih istraživačkih ***i inovacijskih*** karijera i mobilnosti. Financiranjem istraživačke i tehnološke infrastrukture doprinosi se uspostavi solidnog i usklađenog ekosustava vrhunskih održivih objekata i usluga u Uniji ***i njezinim državama članicama***, što se nadovezuje na prioritetnu paneuropsku infrastrukturu ***u cijeloj Uniji, koja je dostupna svim dionicima, uključujući MSP-ove, start-up poduzeća, zdravstvene sustave i njihova spin-off poduzeća***. ***Ta infrastruktura dopunjuje*** najsuvremenije nacionalne ***i regionalne*** kapacitete i ***koristi*** se ***instrumentima*** financiranja, uključujući europska partnerstva. Doprinos iz Programa iznosi do 20 % troškova izgradnje kritičnih novih vrhunskih kapaciteta za europsku istraživačku i tehnološku infrastrukturu.

Obrazloženje

Gradovi i regije financiraju istraživačke infrastrukture i potiču razvoj nove vrijedne infrastrukture na nacionalnoj i europskoj razini. Osim toga, ta infrastruktura mora ostati dostupna MSP-ovima i *start-up* poduzećima, kao i zdravstvenim sustavima i njihovim *spin-off* poduzećima, kao istinskim istraživačkim i inovacijskim okruženjima u kojima se razvijaju disruptivne inovacije.

Amandman 20.

Članak 19. Širenje

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Za potrebe financiranja aktivnosti iz stavka 5. točaka (a) i (b) „zemlje širenja” su Bugarska, Češka, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Rumunjska i Slovačka.	1. Za potrebe financiranja aktivnosti iz stavka 5. točaka (a) i (b) „zemlje širenja” su Bugarska, Češka, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Rumunjska i Slovačka.
3. Samo pravni subjekti s poslovnim nastanom u zemljama širenja ili tranzicijskim zemljama prihvatljivi su kao koordinatori u okviru komponente „širenje sudjelovanja i izvrsnosti” dijela Programa „Jačanje EIP-a”.	3. Samo pravni subjekti***, uključujući lokalne i regionalne vlasti,*** s poslovnim nastanom u zemljama širenja ili tranzicijskim zemljama ***i najudaljenijim regijama iz članka 355. stavka 1. UFEU-a*** prihvatljivi su kao koordinatori u okviru komponente „širenje sudjelovanja i izvrsnosti” dijela Programa „Jačanje EIP-a”.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
4. Za pridružene zemlje pravni subjekti s popisa prihvatljivih zemalja kako je utvrđen na temelju pokazatelja i objavljen u programu rada u potpunosti su prihvatljivi kao koordinatori u okviru te komponente. ***Pravni subjekti iz najudaljenijih regija kako su utvrđene u članku 349. UFEU-a također su prihvatljivi kao koordinatori u okviru te komponente i podliježu istim pravilima koja se primjenjuju na zemlje širenja u skladu s ovim člankom, osim stavka 7.***	4. Za pridružene zemlje pravni subjekti s popisa prihvatljivih zemalja kako je utvrđen na temelju pokazatelja i objavljen u programu rada u potpunosti su prihvatljivi kao koordinatori u okviru te komponente.
5. „Širenje" uključuje sljedeće: (a) mjere za izgradnju kapaciteta; (b) mjere kojima se podupire umrežavanje, vrednovanje znanja, suzbijanje odljeva mozgova i posebna potpora nacionalnim kontaktnim točkama.	5. „Širenje" uključuje sljedeće: (a) mjere za izgradnju kapaciteta; (b) mjere kojima se podupire umrežavanje, vrednovanje znanja, suzbijanje odljeva mozgova i posebna potpora nacionalnim kontaktnim točkama.
6. Program pomaže zemljama širenja i tranzicije da pojačaju svoje sudjelovanje i promiče široku geografsku pokrivenost izvrsnim suradničkim projektima. Države članice provode tome proporcionalne mjere.	6. Program pomaže zemljama širenja i tranzicije da pojačaju svoje sudjelovanje i promiče široku geografsku pokrivenost izvrsnim suradničkim projektima. Države članice ***i regije*** provode tome proporcionalne mjere***, a ta nastojanja doprinose i borbi protiv odljeva mozgova i podupiranju zadržavanja i protoka talenata, posebno u slabije razvijenim, ruralnim, udaljenim i najudaljenijim regijama.***
7. Od 2030. pristup mjerama za izgradnju kapaciteta ***ograničen je na one zemlje širenja koje su povećale svoje stvarne rashode za javna ulaganja u istraživanja i razvoj u posljednjoj godini za koju su dostupni podaci u usporedbi s godinom koja joj je prethodila***.	7. Od 2030. pristup mjerama za izgradnju kapaciteta ***ocjenjuje se uzimajući u obzir ne samo nastojanja na nacionalnoj razini nego i razvoj regionalnih i lokalnih istraživačkih i inovacijskih ekosustava, na temelju relevantnih teritorijalnih pokazatelja, uključujući, prema potrebi, pregled regionalnih inovacijskih pokazatelja***.

Obrazloženje

Od razdoblja 2021. – 2027. najudaljenije regije prihvatljive su, u skladu s ovim poglavljem na istoj razini kao i prihvatljive zemlje na nacionalnoj razini. U tekstu prijedloga Europske komisije to priznanje nije jasno. Amandmanom se samo nastoji pojasniti ta točka.

Amandman 21.

Članak 2. Operativni ciljevi

Prijedlog Komisije	Amandman
2. Posebni program ima sljedeće operativne ciljeve: (f) povezivanje i razvoj istraživačke i tehnološke infrastrukture u cijelom Europskom istraživačkom prostoru („EIP") radi omogućivanja transnacionalnog pristupa; (g) podupiranje stvaranja i širenja dubokotehnoloških i inovativnih *start-up* poduzeća; (h) poticanje prihvaćanja	2. Posebni program ima sljedeće operativne ciljeve: (f) povezivanje i razvoj istraživačke i tehnološke infrastrukture u cijelom Europskom istraživačkom prostoru („EIP") radi omogućivanja transnacionalnog***, međuregionalnog i prekograničnog*** pristupa; (g) podupiranje stvaranja i širenja dubokotehnoloških i

Prijedlog Komisije	Amandman
tehnologije i demonstracije disruptivnih inovacija; (i) povećanje sudjelovanja istraživačkih organizacija iz zemalja širenja i tranzicijskih zemalja iz članka 19. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa]; (j) poticanje otvorene znanosti te osiguravanje vidljivosti prema javnosti i otvorenog pristupa rezultatima ako je to moguće.	inovativnih *start-up* poduzeća; (h) poticanje prihvaćanja tehnologije i demonstracije disruptivnih inovacija; (i) povećanje sudjelovanja istraživačkih organizacija iz zemalja širenja i tranzicijskih zemalja iz članka 19. Uredbe XXX [upućivanje na Uredbu o Obzoru Europa]; (j) poticanje otvorene znanosti te osiguravanje vidljivosti prema javnosti i otvorenog pristupa rezultatima ako je to moguće***, među ostalim mjerama za medijsku promociju u okviru inicijative „Znanost s društvom i za društvo" na lokalnoj i regionalnoj razini***.

Obrazloženje

Razvoj vrhunskog sustava istraživanja i inovacija na globalnoj razini ne može se postići bez lokalne i regionalne razine, koju stoga treba uzeti u obzir pri provedbi tih ciljeva.

Amandman 22.

Članak 4. Programi rada

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Komisija putem provedbenih akata donosi zasebne programe rada za provedbu aktivnosti u okviru sljedećih komponenti, kako je navedeno u članku 1. stavku 3.: (a) Europsko istraživačko vijeće („ERC"), nacrt čijeg programa rada utvrđuje Znanstveno vijeće ERC-a na temelju članka 7. stavka 9. točke (a) podtočke ii., u skladu s člankom 18. stavkom 3. Komisija odstupa od nacrta programa rada koji je utvrdilo Znanstveno vijeće ERC-a samo u skladu s člankom 7. stavkom 4. drugim podstavkom; u tom slučaju Komisija donosi program rada putem provedbenog akta u skladu s člankom 18. stavkom 4. i to obrazlaže; (b) Europsko vijeće za inovacije („EIC"), čiji se program rada priprema na temelju savjeta Odbora EIC-a iz članka 12. stavka 1. točke (b), u skladu s člankom 18. stavkom 4.; (c) aktivnosti Marie Skłodowska-Curie („MSCA"), globalna društvena pitanja, misije EU-a, Instrument za novi europski Bauhaus, inovacijski ekosustavi, reforme i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija, istraživačka i tehnološka infrastruktura, širenje sudjelovanja i izvrsnosti, u skladu s člankom 18. stavkom 4.; (d) JRC, za čiji se višegodišnji program rada uzima u obzir mišljenje Vijeća guvernera JRC-a iz Odluke Komisije 96/282/Euratom.	2. Komisija putem provedbenih akata donosi zasebne programe rada za provedbu aktivnosti u okviru sljedećih komponenti, kako je navedeno u članku 1. stavku 3***., i o tim programima rada obavješćuje OR***: (a) Europsko istraživačko vijeće („ERC"), nacrt čijeg programa rada utvrđuje Znanstveno vijeće ERC-a na temelju članka 7. stavka 9. točke (a) podtočke ii., u skladu s člankom 18. stavkom 3. Komisija odstupa od nacrta programa rada koji je utvrdilo Znanstveno vijeće ERC-a samo u skladu s člankom 7. stavkom 4. drugim podstavkom; u tom slučaju Komisija donosi program rada putem provedbenog akta u skladu s člankom 18. stavkom 4. i to obrazlaže; (b) Europsko vijeće za inovacije („EIC"), čiji se program rada priprema na temelju savjeta Odbora EIC-a iz članka 12. stavka 1. točke (b), u skladu s člankom 18. stavkom 4.; (c) aktivnosti Marie Skłodowska-Curie („MSCA"), globalna društvena pitanja, misije EU-a, Instrument za novi europski Bauhaus, inovacijski ekosustavi, reforme i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija, istraživačka i tehnološka infrastruktura, širenje sudjelovanja i izvrsnosti, u skladu s člankom 18. stavkom 4***. Za te su komponente Europski parlament, Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija, kao i, prema potrebi, predstavnici lokalnih vlasti, prije svega velikih gradova, uključeni u odgovarajuće programske odbore i vijeća;*** (d) JRC, za čiji se višegodišnji program rada uzima u obzir mišljenje Vijeća guvernera JRC-a iz Odluke Komisije 96/282/Euratom.

Obrazloženje

Istraživanje i inovacije razvijaju se na lokalnoj i regionalnoj razini. Zahvaljujući svojem poznavanju inovacijskih ekosustava i uskoj povezanosti s njima Europski odbor regija ima punu legitimnost posredstvom svojih članova i članica davati mišljenje o programiranju Okvirnog programa.

Amandman 23.

Članak 5. Europska partnerstva

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. (a)	1. (a)
[...] iii. sastav partnera: osim ako je to propisno opravdano, nužno je sudjelovanje javnih subjekata iz najmanje pet država članica i privatnih subjekata koji predstavljaju značajne segmente njihovih ekosustava, čime se ***osigurava*** široka i uravnotežena uključenost ključnih dionika;	[...] iii. sastav partnera: osim ako je to propisno opravdano ***i neovisno o njihovoj veličini***, nužno je sudjelovanje javnih subjekata iz najmanje pet država članica i privatnih subjekata koji predstavljaju značajne segmente njihovih ekosustava, čime se ***jamči*** široka i uravnotežena uključenost ključnih dionika;
[...] xiii. stalno praćenje uključuje praćenje napretka prema nizu zajedničkih pokazatelja specifičnih za partnerstva, uključujući doprinose partnera, troškovnu učinkovitost i otvorenost prema novim partnerima. Zajednički pokazatelji specifični za partnerstva temelje se na zajedničkim pokazateljima kako su definirani u Uredbi XXX [upućivanje na Uredbu o okviru uspješnosti] i utvrđeni u dvogodišnjim izvješćima o praćenju uspješnosti europskih partnerstava u okviru programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027.;	[...] xiii. stalno praćenje uključuje praćenje napretka prema nizu zajedničkih pokazatelja specifičnih za partnerstva, uključujući doprinose partnera, troškovnu učinkovitost i otvorenost prema novim partnerima. Zajednički pokazatelji specifični za partnerstva temelje se na zajedničkim pokazateljima kako su definirani u Uredbi XXX [upućivanje na Uredbu o okviru uspješnosti] i utvrđeni u dvogodišnjim izvješćima o praćenju uspješnosti europskih partnerstava u okviru programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027.; ***institucijama EU-a, uključujući OR, svake godine treba predstaviti aktualno stanje i praćenje partnerstava;***

Obrazloženje

Članovi tih partnerstava dio su gospodarskih i inovacijskih ekosustava regija. Odbor stoga mora biti obaviješten o tim partnerstvima, njihovu razvoju i ishodu.

Amandman 24.

Članak 6. Europsko istraživačko vijeće

Prijedlog Komisije	Amandman
4. Predsjednika ERC-a imenuje Komisija na temelju transparentnog postupka zapošljavanja koji uključuje neovisni posebni odbor za traženje. Znanstveno vijeće ERC-a mora odobriti postupak zapošljavanja i odabranog kandidata. Mandat predsjednika ERC-a ograničen je na dvije godine i može se produljiti jednom za najviše dvije godine.	4. Predsjednika ERC-a imenuje Komisija***, zajedno s Europskim parlamentom, Vijećem i drugim relevantnim institucijama,*** na temelju transparentnog postupka zapošljavanja koji uključuje neovisni posebni odbor za traženje. Znanstveno vijeće ERC-a mora odobriti postupak zapošljavanja i odabranog kandidata. Mandat predsjednika ERC-a ograničen je na dvije godine i može se produljiti jednom za najviše dvije godine.

Obrazloženje

Istraživanje i inovacije razvijaju se na lokalnoj i regionalnoj razini. Zahvaljujući svojem poznavanju inovacijskih ekosustava i uskoj povezanosti s njima Europski odbor regija ima punu legitimnost posredstvom svojih članova i članica davati mišljenje o tom upravljanju.

Amandman 25.

Članak 7. Znanstveno vijeće ERC-a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
9. (c) iii: redovito izvješćuje Komisiju o svojim aktivnostima.	9. (c) iii: redovito izvješćuje Komisiju ***i Europski parlament, kao i EGSO i OR,*** o svojim aktivnostima.

Obrazloženje

Zbog prethodno navedenih razloga Odbor mora biti obaviješten o razvoju i ishodu aktivnosti Znanstvenog vijeća ERC-a.

Amandman 26.

Članak 9. Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
3. U provedbi aktivnosti Marie Skłodowska-Curie čini se sljedeće:	3. U provedbi aktivnosti Marie Skłodowska-Curie čini se sljedeće:
(b) osiguravaju se strateške sinergije s Europskim istraživačkim vijećem (ERC), ali i s instrumentima Unije kojima se potiču inovacije, kao što su Europsko vijeće za inovacije (EIC) i aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji, te s drugim programima Unije kao što je Erasmus+;	(b) osiguravaju se strateške sinergije s Europskim istraživačkim vijećem (ERC), ali i s instrumentima Unije kojima se potiču inovacije, kao što su Europsko vijeće za inovacije (EIC) i aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji***, uz sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti,*** te s drugim programima Unije kao što je Erasmus+;
(c) postavljanjem visokih standarda za radne uvjete u cijelom Europskom istraživačkom prostoru promiču se ravnoteža između poslovnog i privatnog života, raznolikost ***i*** uključivost.	(c) postavljanjem visokih standarda za radne uvjete u cijelom Europskom istraživačkom prostoru promiču se ravnoteža između poslovnog i privatnog života, ***rodna ravnopravnost,*** raznolikost***,*** uključivost ***i odgovarajuća socijalna zaštita***.

Obrazloženje

Gradovi i regije redovito razvijaju programe mentorstva za pobjednike programa aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i pečata izvrsnosti, odnosno pridružuju se mjerama potpore tim istraživačima koje postoje na razini EU-a.

Amandman 27.

Članak 10. Zajednički istraživački centar

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) dopunjuju neizravne aktivnosti kojima se podupiru dugoročniji ciljevi politike. Kako bi se to postiglo, Zajednički istraživački centar surađuje s međunarodnim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim dionicima, među ostalim u okviru sporazuma o znanstvenoj suradnji.	1. Aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) dopunjuju neizravne aktivnosti kojima se podupiru dugoročniji ciljevi politike. Kako bi se to postiglo, Zajednički istraživački centar surađuje s međunarodnim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim dionicima, među ostalim u okviru sporazuma o znanstvenoj suradnji.
Aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra moraju:	Aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra moraju:
— biti fleksibilne i odgovarati na promjenjive potrebe politika,	— biti fleksibilne i odgovarati na promjenjive potrebe politika,
— osigurati sinergiju s drugim ulaganjima EU-a,	— osigurati sinergiju s drugim ulaganjima EU-a,
— u prvom planu imati sljedeća područja:	— u prvom planu imati sljedeća područja:
i. znanstvenu i tehničku potporu prioritetima politika Unije, posebno onima koji su utvrđeni u okviru Europskog fonda za konkurentnost i onima utvrđenima za dijelove I., II., III. i IV. programa Obzor Europa (ali ne ograničavajući se na te prioritete);	i. znanstvenu i tehničku potporu prioritetima politika Unije, posebno onima koji su utvrđeni u okviru Europskog fonda za konkurentnost i onima utvrđenima za dijelove I., II., III. i IV. programa Obzor Europa (ali ne ograničavajući se na te prioritete);
ii. integraciju znanja i učinak politike;	ii. integraciju znanja i učinak politike;
iii. teritorijalni razvoj i potporu državama članicama;	iii. teritorijalni razvoj***, lokalizirane inovacije, uključujući obnovljene strategije pametne specijalizacije (S3/S4),*** i potporu državama članicama;
iv. znanstvenu izvrsnost i međunarodnu suradnju;	iv. znanstvenu izvrsnost i međunarodnu suradnju;
v. otvorenu znanost, razmjenu znanja i izgradnju kapaciteta.	v. otvorenu znanost, razmjenu znanja i izgradnju kapaciteta ***na svim razinama upravljanja i preko granica***.

Obrazloženje

Strategije pametne specijalizacije (S3/S4) ključan su alat za izvrsnost u lokalnim i regionalnim inovacijama. Zajednički rad Odbora i JRC-a trebao bi se nastaviti i omogućiti regijama da preciznije odrede svoje područje specijalizacije.

Amandman 28.

Članak 11. Suradnička istraživanja

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(b) [...] i. [...]	(b) [...] i. [...]
promicanje socijalne uključenosti, socijalne i gospodarske preobrazbe, uključivih društava ***i*** socijalne kohezije te suzbijanje nejednakosti kako bi se stvorile prilike za sve,	promicanje socijalne uključenosti, socijalne i gospodarske preobrazbe, uključivih društava***,*** socijalne kohezije ***i rodne ravnopravnosti*** te suzbijanje nejednakosti kako bi se

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
uzimajući u obzir posebnosti ruralnih područja, odgovor na demografske promjene i međugeneracijsku pravednost, uključujući dobro upravljanje migracijama i mobilnošću, te podupiranje ***mentalnog*** zdravlja i društvene dobrobiti, među ostalim za mlade,	stvorile prilike za sve, uzimajući u obzir posebnosti ruralnih područja, odgovor na demografske promjene i međugeneracijsku pravednost, uključujući dobro upravljanje migracijama i mobilnošću, te podupiranje zdravlja***, uključujući mentalno zdravlje,*** i društvene dobrobiti, među ostalim za mlade,

Obrazloženje

Rodna ravnopravnost mora biti prioritet programa Obzor Europa, kako u pogledu potpore izvrsnim istraživačima tako i u pogledu tema istraživanja. Osim toga, u okviru sveobuhvatnog pristupa jača se upućivanje na zdravlje i, kao ključna sastavnica dobrobiti i socijalne kohezije, izričito uključuje mentalno zdravlje.

Amandman 29.

Članak 12. Odbor Europskog vijeća za inovacije

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Odbor EIC-a može Komisiji na njezin zahtjev uputiti preporuke o: (a) svakom pitanju koje, iz perspektive inovacija, može pojačati i potaknuti inovacijske ekosustave u cijeloj Uniji, postizanje i učinak ciljeva EIC-a te sposobnost inovativnih poduzeća da predstavljaju i uvode svoja rješenja; (b) utvrđivanju, u suradnji s relevantnim službama Komisije, nacionalnim i regionalnim tijelima te drugim relevantnim subjektima, regulatornih prepreka na koje mogu nailaziti poduzetnici, posebno oni kojima je dodijeljena potpora u okviru EIC-a; (c) programiranju u drugim dijelovima posebnog programa.	2. Odbor EIC-a može Komisiji na njezin zahtjev uputiti preporuke o: (a) svakom pitanju koje, iz perspektive inovacija, može pojačati i potaknuti inovacijske ekosustave u cijeloj Uniji ***(u skladu s obnovljenom strategijom pametne specijalizacije (S3/S4) i ciljevima europskog istraživačkog prostora (EIP))***, postizanje i učinak ciljeva EIC-a te sposobnost inovativnih poduzeća da predstavljaju i uvode svoja rješenja; (b) utvrđivanju, u suradnji s relevantnim službama Komisije, nacionalnim i regionalnim tijelima te drugim relevantnim subjektima, ***uključujući OR,*** regulatornih prepreka na koje mogu nailaziti poduzetnici, posebno oni kojima je dodijeljena potpora u okviru EIC-a; (c) programiranju u drugim dijelovima posebnog programa.

Obrazloženje

Zahvaljujući svojem poznavanju inovacijskih ekosustava i uskoj povezanosti s njima Europski odbor regija ima punu legitimnost posredstvom svojih članova i članica davati mišljenje o preporukama Odbora EIC-a.

Amendment 30

Članak 13. Inovacijski ekosustavi

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Posebni program podupire:	Posebni program podupire:
(a) osnivanje i podupiranje povezanih centara u cijeloj Uniji, koji inovatorima, kao i *start-up* i *scale-up* poduzećima pruža pristup resursima, uslugama i	(a) osnivanje i podupiranje povezanih centara u cijeloj Uniji, koji inovatorima, kao i *start-up* i *scale-up* poduzećima pruža pristup resursima, uslugama i

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
partnerima, uključujući prilike za ulaganja, prve kupce istraživačkih, inovacijskih i inovativnih rješenja, korporacije, objekte za eksperimentiranje, istraživačku i tehnološku infrastrukturu, poduzetnički talent, obuku i mentoriranje;	partnerima, uključujući prilike za ulaganja, prve kupce istraživačkih, inovacijskih i inovativnih rješenja, korporacije, objekte za eksperimentiranje, istraživačku i tehnološku infrastrukturu, poduzetnički talent, obuku i mentoriranje;
(b) aktivnosti za razvoj paneuropskih inovacijskih ekosustava u ključnim tematskim područjima i za potporu razvoju inovacijskih vještina i izgradnji poduzeća u ranoj fazi, čime se potiče integracija trokuta znanja ***i četverostruke spirale*** – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija***,*** poduzeća ***i društva*** – u cijeloj Uniji***, uključujući lokalne i regionalne vlasti***;	(b) aktivnosti za razvoj paneuropskih inovacijskih ekosustava u ključnim tematskim područjima i za potporu razvoju inovacijskih vještina i izgradnji poduzeća u ranoj fazi, čime se potiče integracija trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija ***te*** poduzeća – u cijeloj Uniji;
(c) programe za potporu inovativnim MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima u širenju i ostvarivanju pristupa međunarodnim tržištima uz pomoć istraživanja o tržišnoj održivosti, lokaliziranih inovacijskih alata, suradničkog istraživanja i inovacija, razmjene talenata, prilagođenog mentorstva, pristupa globalnim mrežama ulagatelja, regulatornih smjernica, lokalizirane marketinške potpore i usluga za poboljšanje prihvaćenosti u ciljnim zemljama;	(c) programe za potporu inovativnim MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima u širenju i ostvarivanju pristupa međunarodnim tržištima uz pomoć istraživanja o tržišnoj održivosti, lokaliziranih inovacijskih alata, suradničkog istraživanja i inovacija, razmjene talenata, prilagođenog mentorstva, pristupa globalnim mrežama ulagatelja, regulatornih smjernica, lokalizirane marketinške potpore i usluga za poboljšanje prihvaćenosti u ciljnim zemljama***, kao i jačanjem lokalnih inovativnih poduzetničkih ekosustava koji javnim i privatnim klijentima pružaju usluge inkubatora, akceleratora, pristupa financiranju i povezivanja***;
(d) druge mjere za potporu razvoju inovacijskih ekosustava i njihovoj povezivosti, uključujući studije, ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima, uzajamno učenje među dionicima u području inovacija i koordinaciju inovacijskih politika.	(d) druge mjere za potporu razvoju inovacijskih ekosustava i njihovoj povezivosti ***poticanjem stvaranja lokalnih i regionalnih ekosustava izvrsnosti u ključnim tematskim područjima***, uključujući studije, ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima, uzajamno učenje među dionicima u području inovacija i koordinaciju inovacijskih politika.
	(e) instrumente za stvaranje okruženja za eksperimentiranje u stvarnim uvjetima, uključujući žive laboratorije, testne platforme i regulatorno izolirana okruženja, kako bi se skratilo vrijeme potrebno za stavljanje na tržište i javnim upravama, poduzećima i građanima olakšalo uvođenje inovativnih rješenja;

Obrazloženje

S obzirom na prethodno navedene razloge trebalo bi uvesti pristup ekosustava koji se temelji na četverostrukoj spirali, čime bi se omogućilo uključivanje društva u znanost i uzimanje u obzir regionalne i lokalne razine u provedbi tog programa. Otvoreni inovacijski instrumenti ključni su za povezivanje tehnološke ponude sa stvarnom potražnjom, skraćivanje vremena dolaska na tržište i jačanje konkurentnosti europskih inovacijskih ekosustava. Za prelazak s istraživanja na uvođenje potrebni su stvarni prostori za tehničko, regulatorno i operativno vrednovanje.

Amandman 31.

Članak 15. Širenje sudjelovanja i izvrsnosti

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Posebni program podupire istinski integriran i kohezivan ekosustav istraživanja i inovacija u Uniji, što se posebno odnosi na treće i četvrto prioritetno područje Pakta za istraživanje i inovacije, povećava pristup izvrsnim istraživanjima i inovacijama u cijeloj Uniji i za prioritete ima ulaganja i reforme. Razlike između vodećih i manje naprednih zemalja kad je riječ o uspješnosti istraživanja i inovacija umanjuju se aktivnostima za izgradnju solidne znanstvene baze, povezivanje aktera i ekosustava te poticanje strukturnih reformi politika na nacionalnoj i regionalnoj razini čija je svrha, na primjer, povećanje atraktivnosti istraživačkih karijera, internacionalizacija, veća učinkovitost upravljanja u istraživačkim i inovacijskim institucijama ili usklađivanje aktivnosti s inicijativama Unije.	Posebni program podupire istinski integriran i kohezivan ekosustav istraživanja i inovacija u Uniji, što se posebno odnosi na treće i četvrto prioritetno područje Pakta za istraživanje i inovacije, povećava pristup izvrsnim istraživanjima i inovacijama u cijeloj Uniji i za prioritete ima ulaganja i reforme. Razlike između vodećih i manje naprednih zemalja ***i regija*** kad je riječ o uspješnosti istraživanja i inovacija umanjuju se aktivnostima za izgradnju solidne znanstvene baze, povezivanje aktera i ekosustava te poticanje strukturnih reformi politika na nacionalnoj i regionalnoj razini čija je svrha, na primjer, povećanje atraktivnosti istraživačkih karijera, internacionalizacija, veća učinkovitost upravljanja u istraživačkim i inovacijskim institucijama ili usklađivanje aktivnosti s inicijativama Unije. ***Takvim aktivnostima doprinosi se i borbi protiv odljeva mozgova i podupiranju zadržavanja i protoka talenata, posebno u slabije razvijenim, ruralnim, udaljenim i najudaljenijim regijama.*** ***U tom kontekstu gradovi i regije imaju središnju ulogu kao čvorišta koja povezuju inovacijske ekosustave, s obzirom na visoku koncentraciju talenata, infrastrukture za istraživanje, start-up poduzeća, korporacija, investicijskih mreža i usluga potpore inovativnim poduzećima.***

Obrazloženje

Iako Program na nacionalnoj razini omogućuje razvoj istraživanja u svim europskim zemljama, ne treba zaboraviti da unutar iste zemlje postoje razlike među regijama. Osim toga, kad bi se omogućila provedba Programa na razini regija (npr. upotrebom Pregleda regionalnih rezultata u području inovacija kao referentne vrijednosti), to bi bio koristan doprinos njegovu uspjehu.

Amandman 32.

Članak 16. Istraživačka infrastruktura

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Aktivnosti koje se odnose na istraživačku infrastrukturu imaju sljedeće prioritete: (a) razvoj, konsolidacija i racionalizacija istraživačke infrastrukture u Uniji, uključujući koordinaciju između kapaciteta Unije i nacionalnih kapaciteta te doprinos u iznosu do 20 % troškova izgradnje novih vrhunskih kritičnih kapaciteta; (b) jačanje transnacionalnog pristupa istraživačkoj infrastrukturi u svim područjima i sektorima te prilagodba novim zajednicama korisnika; (c) povećanje otpornosti i održivosti istraživačke infrastrukture i održavanje koraka s	2. Aktivnosti koje se odnose na istraživačku infrastrukturu imaju sljedeće prioritete: (a) razvoj, konsolidacija i racionalizacija istraživačke infrastrukture u Uniji, uključujući koordinaciju između kapaciteta Unije i nacionalnih ***i regionalnih*** kapaciteta te doprinos u iznosu do 20 % troškova izgradnje novih vrhunskih kritičnih kapaciteta***, čime se ujedno i prepoznaje uloga određenih područja, prije svega najudaljenijih regija, kao posebno pogodnih okruženja za testiranje, demonstraciju, vrednovanje i izradu prototipa inovativnih rješenja u***

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
brzim tehnološkim napretkom; (d) razvoj mreže istraživačkih podataka koji su vidljivi, pristupačni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi („FAIR”) i čija struktura pogoduje strojnom programiranju, među ostalim širenjem i konsolidacijom europskog oblaka za otvorenu znanost kao europskog prostora za istraživačke podatke; (e) jačanje europske politike o istraživačkoj infrastrukturi i međunarodnoj suradnji.	***stvarnim uvjetima***; (b) jačanje transnacionalnog pristupa istraživačkoj infrastrukturi u svim područjima i sektorima te prilagodba novim zajednicama korisnika; (c) povećanje otpornosti i održivosti istraživačke infrastrukture i održavanje koraka s brzim tehnološkim napretkom; (d) razvoj mreže istraživačkih podataka koji su vidljivi, pristupačni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi („FAIR”) i čija struktura pogoduje strojnom programiranju, među ostalim širenjem i konsolidacijom europskog oblaka za otvorenu znanost kao europskog prostora za istraživačke podatke***, kako bi se osigurala upotreba i valorizacija javnih podataka, među ostalim od strane lokalnih i regionalnih vlasti i gradova, te pravedan teritorijalni pristup prednostima te infrastrukture u cijeloj Uniji***; (e) jačanje europske politike o istraživačkoj infrastrukturi i međunarodnoj suradnji.

Obrazloženje

Društvo ne smije biti samo primatelj znanstvenih otkrića, već mora biti uključeno u istraživanja koja utječu na građane Europe. Istraživačke infrastrukture ne bi smjele biti osmišljene samo kao fizički objekti nego i kao teritorijalni ekosustavi koji mogu ubrzati vrednovanje i demonstraciju inovativnih rješenja. U tom kontekstu najudaljenije regije imaju jedinstvene uvjete koji ih čine posebno prikladnima da budu testne platforme u strateškim područjima kao što su energetika, vodoopskrba, prilagodba klimatskim promjenama, bioraznolikost i plavo gospodarstvo.

Amandman 33.

Članak 18. Postupak odbora

Prijedlog Komisije	Amandman
2. Odbor ***se*** može sastati u sljedećim sastavima, uzimajući u obzir predmet rasprave:	2. Odbor***, u kojem sudjeluju i Europski parlament, Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija,*** može ***se*** sastati u sljedećim sastavima, uzimajući u obzir predmet rasprave***:***
— opći sastav: pregled provedbe posebnog programa,	— opći sastav: pregled provedbe posebnog programa,
— ERC,	— ERC,
— MSCA,	— MSCA,
— globalna društvena pitanja, misije EU-a, Instrument za novi europski Bauhaus,	— globalna društvena pitanja, misije EU-a, Instrument za novi europski Bauhaus,
— EIC i inovacijski ekosustavi,	— EIC i inovacijski ekosustavi,

Prijedlog Komisije	Amandman
— istraživačka i tehnološka infrastruktura,	— istraživačka i tehnološka infrastruktura,
— reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija te širenje sudjelovanja i izvrsnosti.	— reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija te širenje sudjelovanja i izvrsnosti.

Obrazloženje

OR, koji je vrlo dobro obaviješten o istraživanju koje se provodi na lokalnoj i regionalnoj razini, mora biti uključen u taj odbor kako bi doprinio svojim znanjem s terena.

II. **PREPORUKE O POLITIKAMA**

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR)

Osiguravanje stabilnog i ambicioznog proračuna za izvrsna i konkurentna istraživanja i inovacije

1. poziva na to da predloženi proračun Okvirnog programa bude minimum dodijeljenih sredstava kako bi se mogla ostvariti ambicija Unije u pogledu novog inovacijskog programa, a posebno strategije za istraživačku i tehnološku infrastrukturu, i podsjeća da Okvirni program mora ostati samostalni instrument za postizanje konkurentne, održive, pravedne i socijalno uključive Europe i za jačanje europskog tehnološkog vodstva i strateške autonomije;

2. poziva na to da se proračun osmisli tako da bude stabilan i otporan na krize, odnosno zaštićen od prilagodbi u korist drugih europskih strateških programa i inicijativa; nadalje, poziva na to da se financijska sredstva iz Okvirnog programa iskoriste za povećanje znanstvene izvrsnosti i poticanje disruptivnih inovacija i da se time ojača globalno konkurentan ekosustav istraživanja i inovacija te u vezi s time naglašava važnost temeljnih istraživanja kao glavnog pokretača ključnih razvojnih tehnologija;

3. podsjeća da istraživanje i inovacije nisu cilj sami po sebi, već moraju doprinijeti konkretnom poboljšanju kvalitete života građana, jačanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije, podupiranju kvalitetnih javnih usluga i pravednom odgovoru na opsežnu zelenu, digitalnu i demografsku tranziciju, uz istodobno osiguravanje snažnije veze između istraživanja, inovacija, uvođenja na tržište i društvenog učinka, čime se omogućuje brže širenje rješenja i veća mobilizacija privatnih i javnih ulaganja;

Uključivija struktura Okvirnog programa

4. pozdravlja predloženu strukturu Okvirnog programa, ali napominje da bi u njegovim različitih stupovima i programima bila poželjna veća zastupljenost društvenih i humanističkih znanosti mogle biti više zastupljene, a građanski pristup znanosti treba bi se više uzeti u obzir. Naime, ti su aspekti ključna poluga za inovacije i za njihov potencijal za preobrazbu društva i jačanje demokracije, kritičkog razmišljanja, borbe protiv dezinformacija i otpornosti europskih društava;

5. poziva na uključivanje rodne ravnopravnosti u cijeli Okvirni program kad je riječ o upravljanju, određivanju prioriteta i sadržaju istraživanja, kao i o uvjetima sudjelovanja i znanstvenim karijerama, te podržava jačanje mjera borbe protiv trajnih nejednakosti u sektoru istraživanja i inovacija;

6. žali zbog toga što se u Okvirnom programu za provedbu komponente „širenje sudjelovanja i izvrsnosti” prednost daje nacionalnom pristupu jer smatra da se problem inovacijskog jaza u EU-u treba rješavati na razini inovacijskih ekosustava, koji uglavnom proizlaze iz regionalnih i lokalnih ekosustava;

7. pozdravlja činjenicu da će istraživanje u području zdravlja biti tematski prioritet Okvirnog programa. Međutim, poziva da se to istraživanje temelji ne samo na povećanju konkurentnosti već i na ostvarivanju koristi za društvo, naročito u pogledu javnog zdravlja;

8. s obzirom na prethodno navedeno predlaže da se za provedbu mjera širenja sudjelovanja na regionalnoj i lokalnoj razini koristi Pregled regionalnih rezultata u području inovacija, čime bi se u većoj mjeri vodilo računa o specifičnim potrebama i inovacijskim kapacitetima raznih regija;

Provedba Okvirnog programa uz snažnu potporu lokalnih i regionalnih inovacijskih ekosustava

9. podsjeća da regionalni i lokalni inovacijski ekosustavi, koji su u središtu inovacija u Europskoj uniji, stvaraju buduće sudionike u Okvirnom programu, stoga poziva na to da se jačanje njihove izvrsnosti u potpunosti uključi u provedbu strateških ciljeva i ističe ključnu ulogu poduzeća, uključujući MSP-ove i *scale-up* poduzeća, u inovacijskim ekosustavima. Stoga poziva na snažnije okvire za privlačenje privatnih ulaganja i potporu osnivanju i širenju poduzeća;

10. sukladno tome ponovno ističe ključnu ulogu gradova i regija u postizanju znanstvene i tehnološke izvrsnosti EU-a, i putem kohezijske politike i putem njihova sudjelovanja u projektima u sklopu raznih okvirnih programa, jer oni stvaraju plodno tlo za razradu, istraživanje, razvoj, proizvodnju, širenje i valorizaciju budućeg znanja i inovacija korisnih za društvo i okoliš;

11. stoga poziva na aktivno sudjelovanje gradova, regija i njihovih ekosustava u upravljačkim i provedbenim strukturama Okvirnog programa, kao i u svim programima potpore za inovacijske ekosustave koji će se u sklopu njega uvesti, kao što su europski centri za *start-up* i *scale-up* poduzeća;

12. poziva na pojednostavljenje Okvirnog programa koje bi doista koristilo sveučilištima, lokalnim i regionalnim vlastima, javnim istraživačkim organizacijama, zdravstvenim sustavima, MSP-ovima, *start-up* poduzećima, akterima socijalne ekonomije i neprofitnim organizacijama, posebno na geografskim područjima s ograničenijim administrativnim kapacitetima, kako bi se osigurao pravedniji pristup financiranju sredstvima EU-a;

13. skreće pozornost na veće poteškoće s kojima se u ispunjavanju zahtjeva i formalnosti poziva na podnošenje prijava suočavaju mali korisnici, posebno MSP-ovi i manje javne uprave; u tom pogledu poziva na daljnje pojednostavljenje i posvećivanje pozornosti njihovim posebnim ograničenjima, kao i na posebne pozive namijenjene tim korisnicima;

14. poziva na potpuno uključivanje gradova, regija i njihovih ekosustava u program inovacijskih ekosustava i inicijative s kojima su tijesno povezani, kao što su regionalne inovacijske doline, kako bi se u korist inovacijskih ekosustava u cijeloj Europi mogli zajednički razvijati najizvrsniji projekti;

15. poziva na to da se društvene inovacije, jednako kao tehnološke inovacije, jasnije prepoznaju kao strateška komponenta Okvirnog programa, posebno kada pružaju nove odgovore na izazove povezane sa siromaštvom, starenjem stanovništva, pristupom skrbi, stanovanjem, uključivošću, obrazovanjem i sudjelovanjem građana, kao i sa prilagodbom klimatskim promjenama, okolišnom otpornošću i održivom upotrebom resursa;

16. naglašava da uspjeh europskih misija ovisi o preuzimanju odgovornosti na lokalnoj razini, aktivnom sudjelovanju gradova i regija u upravljanju tim misijama i njihovoj sposobnosti da u ostvarivanje konkretnih i mjerljivih ciljeva uključe građane, javne službe, sveučilišta, poduzeća i civilno društvo;

17. poziva na jačanje misija EU-a kako bi se postigla razina ambicioznosti povezana s tzv. projektima budućnosti (engl. „moonshots”), mobiliziranjem revolucionarnih tehnologija, koordiniranih ulaganja i sustavnih inovacija za rješavanje glavnih društvenih izazova i nedostataka u konkurentnosti Europe;

Povezivanje provedbe Okvirnog programa s provedbom strategija pametne specijalizacije

18. poziva na priznavanje katalizacijske i amplifikacijske uloge strategija pametne specijalizacije (S3/S4) jer one mogu stvoriti poveznice s Okvirnim programom poticanjem partnerstava među akterima u istom inovacijskom ekosustavu, ali i usmjeriti ulaganja u lokalne i regionalne ekosustave kako bi se potaknule najizvrsnije inovacije;

19. smatra da regije, kako bi bile u potpunosti učinkovite, u najvećoj mogućoj mjeri trebaju usvojiti taj pristup povećanjem stupnja specijalizacije svojih strategija;

20. s obzirom na navedeno predlaže da se regijama ponudi tehnička potpora kako bi se to postiglo;

21. predlaže da se radi uzajamnog povećanja učinka strategija pametne specijalizacije (S3) i Okvirnog programa njegovo programiranje i provedba bolje povežu s programom i provedbom strategija S3 koje će se uvesti s obzirom na buduće planove za nacionalno i regionalno partnerstvo; to bi se moglo postići, primjerice, boljim povezivanjem programiranja poziva na podnošenje projekata s onim iz planova za nacionalno i regionalno partnerstvo, stvaranjem zajedničkih partnerskih platformi ili uspostavom instrumenata za sudjelovanje „hop-on”;

Operacionalizacija konkretne i trajne sinergije između stupova Okvirnog programa i drugih fondova

Bolja povezanost među stupovima uz davanje prednosti lokaliziranom pristupu

22. pozdravlja napore uložene u povezivanje različitih stupova programa, kao što su instrument EIC-a za tranziciju ili program Horizon Results Booster, te poziva na stvaranje strukturiranijeg instrumenta (kao što je „put vrednovanja”) kojem gradovi i regije, kao upravljačka tijela za planove za nacionalno i regionalno partnerstvo, mogu doprinijeti kako bi se olakšalo sazrijevanje financiranih projekata i njihovo napredovanje od prvog do trećeg stupa;

23. predlaže da se u željeni „put ulaganja” u okviru različitih programa EU-a u potpunosti integrira doprinos gradova i regija putem provedbe planova za nacionalno i regionalno partnerstvo kako bi projekti koji se financiraju iz tih planova ili Okvirnog programa dobili zajedničku potporu za poticanje svojih rezultata prema višim razinama društvene ili tehnološke zrelosti i doprinijeli zajedničkim ciljevima programa;

Gradovi, regije i njihovi inovacijski ekosustavi kao ključni elementi povezivanja za uspješnu sinergiju s Okvirnim programom

24. poziva na to da se u Okvirnom programu aktivno kombiniraju fondovi EU-a kojima se podupiru istraživanje i inovacije kako bi se ojačale znanstvena izvrsnost i europska konkurentnost i postigli strateški ciljevi tog programa te naglašava stratešku ulogu istraživačke i tehnološke infrastrukture, interoperabilnih podatkovnih prostora i rješenja koja se temelje na umjetnoj inteligenciji kao ključnih čimbenika za ubrzavanje inovacija i širenje rješenja;

25. podržava osnivanje Europskog fonda za konkurentnost, ali smatra da njegova provedba ovisi o bliskim i snažnim vezama s Okvirnim programom, posebno kad je riječ o definiranju mehanizama za njihovo povezivanje; u interesu samostalnosti Okvirnog programa za istraživanja i inovacije mora se osigurati učinkovito sudjelovanje s područja istraživanja u cjelokupnoj upravljačkoj strukturi, što uz odgovarajuće nacionalne i regionalne predstavnike uključuje i stručnjake koji sudjeluju u istraživanju;

26. smatra da cilj europske konkurentnosti mora ići ruku pod ruku s ciljevima teritorijalne i socijalne kohezije i da bi trebalo izbjegavati svaku prekomjernu koncentraciju financiranja, infrastrukture i inovacijskih kapaciteta u ograničenom broju područja koja su već uspješna;

27. u vezi s tim smatra da Okvirni program mora ostvariti operativniju sinergiju s Europskim fondom za konkurentnost, i kao presudne aktere u ponovnoj uspostavi konkurentnosti EU-a u to uključiti gradove i regije; u tom pogledu poziva na njihovo intenzivno uključivanje u zajedničko upravljanje Okvirnim programom i Fondom za konkurentnost u svim aspektima te sinergije;

28. naglašava da ulaganja EU-a u istraživanje i inovacije moraju pružati potporu otvaranju kvalitetnih radnih mjesta, razvoju vještina, predviđanju promjena na tržištu rada i pravednom pristupu mogućnostima koje proizlaze iz zelene i digitalne tranzicije na svim područjima, i na taj način doprinijeti pravednoj tranziciji;

29. pozdravlja lakše povezivanje u sklopu provedbe planova za nacionalno i regionalno partnerstvo kako bi se gradovima i regijama omogućilo zajedničko ulaganje u projekte koji se sufinanciraju iz Okvirnog programa te poziva na njihovo aktivno sudjelovanje u strukturama za savjetovanje s dionicima, kao što su Vijeće za industrijsku i tehnološku konkurentnost i Vijeće za društvene izazove;

Okvirni program za europski istraživački prostor i za status europskog istraživača

30. ponovno ističe da Europa mora biti u stanju svojim najizvrsnijim istraživačima ponuditi sigurno i privlačno radno okruženje i da Okvirni program mora služiti toj svrsi; naglašava važnost transnacionalnih zajedničkih istraživanja za europski istraživački prostor; u tom pogledu ističe ulogu europskih visokih učilišta i sveučilišta u stvaranju i vrednovanju znanja i traži da se to uzme u obzir u strukturi i proračunu programa Obzor Europa;

31. poziva na kreiranje statusa europskog istraživača kojim bi se istraživačima, zahvaljujući uzajamnom priznavanju, omogućile jednostavnije razmjene s kolegama i sigurno liječenje i socijalna potpora, bez obzira na zemlju u kojoj rade;

32. poziva na jačanje zamaha europskog istraživačkog prostora otvorenim pozivima na podnošenje prijedloga i temeljnim jačanjem prirode financiranja istraživanja odozdo prema gore; također poziva na to da se projekti grupiraju u raznim dijelovima programa kao dio portfelja, u skladu s pristupom agencija za napredne istraživačke projekte (ARPA) kako bi voditelji programa mogli pružiti veću tehničku potporu, među ostalim u cilju što učinkovitije upotrebe rezultata istraživanja;

33. smatra da bi se priznavanjem tog statusa mogao zaustaviti odljev mozgova i povećati privlačnost za međunarodne istraživače s obzirom na to da se time dopunjuje program „Odaberi Europu”;

34. naglašava da je nužno riješiti problem odljeva mozgova i poticati istinski protok talenata unutar EU-a, među ostalim daljnjom potporom regijama koje se suočavaju s trajnim gubitkom kapaciteta za istraživanje, inovacije i vještine, kako bi se izbjegla koncentracija izvrsnosti u ograničenom broju klastera;

35. naglašava da je europski sektor istraživanja i inovacija svjetski predvodnik u pogledu održivosti, kružnog gospodarstva i prilagodbe klimatskim promjenama i stoga poziva na to da ta područja ostanu u središtu sljedećeg razdoblja financiranja, među ostalim kako bi se dodatno povećala privlačnost EU-a kao odredišta za vodeće istraživače iz cijelog svijeta.

Bruxelles, 7. svibnja 2026.

Predsjednica
Europskog odbora regija
Kata TÜTTŐ